

REFORMA I DISSIDÈNCIES RELIGIOSES A LA PENÍNSULA IBÈRICA AL SEGLE XVI

La qüestió de la recepció de la Reforma a la península ibèrica ha conegut estimulants controvèrsies historiogràfiques, tant pel que fa als perfils teològics dels corrents que s'hi inspiraven com a la naturalesa de les fonts estudiades, majoritàriament inquisitorials. Hereva de Marcel Bataillon, la historiografia contemporània cerca eixamplar les qüestions plantejades, com ho demostra la floració de treballs recents. Tot i que l'anàlisi de les clientelecs hagi contribuït a conèixer millor les lògiques d'aparell, paradoxalment l'estudi de les xarxes de creients i de les criptomunitats roman circumscrit a uns quants estudis de casos individuals, per la qual cosa aquest congrés vol ampliar-ne i aprofundir-ne l'anàlisi. L'augment de les fonts a una escala superior, tant en l'espai com en el temps, hauria de permetre percebre en llur globalitat les elits que van donar suport als defensors de les doctrines evangèliques, així com els lligams d'aquests amb la noblesa: l'estudi de diferents cercles reformadors ofereix la possibilitat d'analitzar les xarxes a escala peninsular, tant a Portugal, com a les Corones de Castella i d'Aragó. Més enllà de la frontera pirenaica, convé estudiar les connexions d'aquestes xarxes amb els cercles d'exiliats a París, a Lovaina, a Estrasburg, a Ginebra o a Nàpols, particularment a través dels seus escrits i de la seva correspondència. A més, aquest congrés pretén interrogar i analitzar les obres de teologia llegides a la península ibèrica en funció dels processos d'apropiació, de reelaboració i de reescriptura dels continguts heterodoxes i proposa d'estudiar-les sota el prisma de l'eclecticisme que duia a preferir determinats autors de la Reforma europea i la defensa de determinades idees en detriment d'altres.

REFORMA Y DISIDENCIAS RELIGIOSAS EN LA PENÍNSULA IBÉRICA EN EL SIGLO XVI

La cuestión de la recepción de la Reforma en la Península se ha prestado a controversias historiográficas estimulantes, tanto sobre los perfiles teológicos de las corrientes reformadoras como sobre la naturaleza de las fuentes estudiadas, en su mayoría inquisitoriales. Heredera de Marcel Bataillon, la historiografía contemporánea intenta hoy ampliar el campo de investigación, como lo demuestra la abundancia de trabajos recientes. Si el análisis de las clientelecs contribuyó a evidenciar las lógicas de aparato, el estudio de las redes de creyentes y de criptomunitades permaneció paradójicamente reducido a algunos estudios de casos individuales y merecería ser ampliado y profundizado. El cotejo de documentos a más amplia escala, a nivel espacial como temporal, permitiría abarcar en su globalidad a las élites que apoyaron a los defensores de doctrinas evangélicas así como los vínculos de éstas con la nobleza y los Grandes de España y analizar las redes a nivel peninsular, tanto en Portugal como en las Coronas de Castilla o de Aragón. Más allá de la frontera pirenaica, es preciso, por lo demás, estudiar estas redes conectándolas con los círculos de exiliados de París, de Lovaina, de Estrasburgo, de Ginebra o de Nápoles, en particular a través de sus escritos y de su correspondencia. Este congreso pretende además interrogar y analizar las obras de teología que se leían en la Península y estudiarlas en función de los procesos de apropiación, de reelaboración y de reescriptura de los contenidos heterodoxos y bajo el prisma del eclecticismo que presidía la elección de ciertos autores de la Reforma europea así como de algunas de sus posturas en detrimento de otras.

> COL·LOQUI INTERNACIONAL

REFORMA I DISSIDÈNCIES RELIGIOSES A LA PENÍNSULA IBÈRICA AL SEGLE XVI

REFORMA Y DISIDENCIAS RELIGIOSAS EN LA PENÍNSULA IBÉRICA EN EL SIGLO XVI

28.29.30
DE NOVEMBRE DE 2013

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS | RESIDÈNCIA D'INVESTIGADORS | BARCELONA

> 16h15-19h30

Inauguració
Joandomènec ROS I ARAGONÈS
President de l'Institut d'Estudis Catalans
Jean-Pierre ÉTIENVRE
Directeur de la Casa de Velázquez
Michel BOEGLIN
Université Montpellier III

Presidència
David KAHN
Centre universitaire
Jean-François Champollion (Albi)

Conferència inaugural
Pierre CIVIL
Université Paris III
Hispanische Inquisition. Aux origines de la légende noire. Imagerie et représentation de l'autodafé de Valladolid de 1559

RECERCA DE COMPROMÍS POLÍTIC I DIÀLEG INTERCONFESSIIONAL

José Luis VILLACAÑAS BERLANGA
Universidad Complutense de Madrid

La política religiosa final del emperador y las dietas imperiales

M. Laura GIORDANO
Universitat Abat Oliba CEU (Barcelona)

La reforma católica que no pudo ser: los comentarios al Catecismo cristiano de Bartolomé Carranza

Debat

> 10h-13h30

PODERS I HERETGIES EN TEMPS D'IMPREMTA

Presidència
Pierre CIVIL
Université Paris III

Clive GRIFFIN
Trinity College (Oxford)
Impresores y oficiales de imprenta «luteranos» en la España del siglo XVI

Els AGTEN
Katholieke Universiteit Leuven
Les traductions espagnoles de la Bible et la Réforme. Une entreprise transfrontalière

David KAHN
Centre universitaire Jean-François Champollion (Albi)
L'Inquisition face aux nouvelles hérésies. Le temps des élargissements matériels

Ignasi FERNÁNDEZ TERRICABRAS
Universitat Autònoma de Barcelona
Intolerancia y confesionalización católica en tiempos de Felipe II

Debat

XARXES I CERCLES DISSIDENTS A LA PENÍNSULA IBÈRICA

Presidència
Ignasi FERNÁNDEZ TERRICABRAS
Universitat Autònoma de Barcelona

> 16h30-20h

Francisco PONS FUSTER
Universitat de València

Disidencia religiosa y heterodoxia espiritual en Valencia en el siglo XVI

Giuseppe MARCOCCI
Università della Tuscia (Viterbo)

¿Una tierra sin herejía? La Reforma en Portugal

Tomás LÓPEZ MUÑOZ
Universidad de Castilla-La Mancha
La nobleza sevillana y su implicación en el movimiento reformado hispalense. Redes y sensibilidades religiosas

Michel BOEGLIN
Université Montpellier III
Le docteur Egidio et la Réforme. Réseaux peninsulaires et à l'étranger et prosélytisme religieux

Debat

> 10h-12h30

EXILIS
Presidència
Michel BOEGLIN
Université Montpellier III

Ignacio J. GARCÍA PINILLA
Universidad de Castilla-La Mancha
Círculos de expatriados españoles: entre el activismo y la clandestinidad

Xavier ESPLUGA
Universitat de Barcelona
Pere Galés, un protestante de Uldecona professor en Ginebra

Conferència de cloenda
Carlos GILLY
Universität Basel
Antonio del Corro propagandista de los escritos de Sebastián Castiello

Debat de cloenda

REFORMA I DISSIDÈNCIES RELIGIOSES A LA PENÍNSULA IBÈRICA AL SEGLE XVI

REFORMA Y DISIDENCIAS RELIGIOSAS EN LA PENÍNSULA IBÈRICA EN EL SIGLO XVI

Coordinadors:
Michel BOEGLIN (Université Montpellier III),
Ignasi FERNÁNDEZ TERRICABRAS (Universitat Autònoma de Barcelona),
David KAHN (Centre universitaire Jean-François Champollion, Albi)

Organitzadors:
École des hautes études hispaniques et ibériques (Casa de Velázquez, Madrid),
Universitat Autònoma de Barcelona,
Université Montpellier III,
Centre universitaire Jean-François Champollion (Albi)

Col·laboradors:
Institut d'Estudis Catalans

Lloc de celebració

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
RESIDÈNCIA D'INVESTIGADORS

> Secretària: Flora Lorente
E-mail: ehehi@casadevelazquez.org
Tel.: 0034 914 551 580